

APUA KIRJOITTAMIS”JUMIIN” RUOTSIN OPPIAINEESSA

Minna Fabritius, syksy 2023

LÄMMITTELYÄ:

- **Mieti mielessäsi (tai kerro kaverille ääneen), mitä asioita olet tehnyt tänään** [i dag].
Käytä ruotsin kieltä. (Jos päivä on vasta ihan alussa, voit kertoa, mitä teit eilen [i går]).
- Apua voit saada seuraavista verbeistä ja verbi-ilmauksista (jatkuu seuraavalla sivulla):

perusmuoto + taivutusluokka	presens	imperfekti	supiini (har / hade + supiini)	suomeksi
vakna (I)	vaknar	vaknade	vaknat	herätä
ta (IV) bussen till skolan /till jobbet	tar	tog	tagit	("ottaa") bussi (mennä bussilla)
äta (IV) frukost / lunch / middag	äter	åt	ätit	syödä aamiaista / lounasta / päivällistä

perusmuoto	preesens	imperfekti	supiini (har / hade + supiini)	suomeksi
studera (I) / plugga (I)	studerar / pluggar	studerade / pluggade	studerat / pluggat	opiskella / "päntätä"
träffa (I) kompisar / släktingar	träffar	träffade	träffat	tavata kavereita / sukulaisia
titta (I) på serier / videor / filmer	tittar	tittade	tittat	katsoa sarjoja / videoita / leffoja
laga (I) mat	lagar	lagade	lagat	laittaa ruokaa
städa (I)	städar	städade	städat	siivota
läsa (II) nyheter / böcker	läser	läste	läst	lukea uutisia / kirjoja
lägga (IV) sig / gå (IV) till sängs	lägger sig / går till sängs	lade sig / gick till sängs	lagt sig / gått till sängs	mennä nukkumaan

Nyt anna mennä ja kirjoita vähän:

- Kirjoita VIIISI lausetta edellisten apusanojen avulla.

Käytä tekijänä jag-sanaa ja lisää ainakin osaan lauseista jokin ajan- tai paikanmääre.

Ajan- ja paikanmääreitä ovat esimerkiksi:

i dag – tänään, i går – eilen

på morgonen – aamulla, på förmiddagen – aamupäivällä

på eftermiddagen – iltapäivällä, på kvällen – illalla

hemma – kotona, hemifrån – kotoa, hem – kotiin

hos min kompis – kaverini luona, på jobbet – töissä, i skolan – koulussa

Pidä lauseissasi **verbi** (tekeminen) ns. "kakkospaikalla"!

◦ Esim. näin:

På morgonen **vaknade** jag klockan sju.

Jag **tog** bussen till skolan.

I skolan **studerade** jag ganska flitigt (=melko ahkerasti).

Efter skolan **träffade** jag min kompis.

Vi **lagade** mat tillsammans

och **tittade** på en film.

Hemma **gick** jag till sängs klockan elva.

(Jos kirjoitit jo lauseet, tarkista, onko niissä "verbi kakkosena". Jos ei, korjaa!)

Noin! Nyt olet jo kirjoittanut vähän!

- Voit hyödyntää lauseitasi, jotta pääset alkuun RUB8-kurssin kurssitehtävässä "min dagbok / min blogg). Ajatus siinä on, että kirjoitat ruotsiksi "päiväkirjaa / blogia" neljänä eri päivänä.
- Voit hyvin aloittaa tätä kurssityötä jo ennen abikurssin alkua! Se tulee joka tapauksessa tehtäväksi silloin.
- Pituus per päivä tulee olemaan n. 50-100 sanaa.
- Jos haluat kirjoittaa muutakin kuin aivan peruslauseita ja -asiaa, tee ihmeessä se. Mutta jos yhtään tuntuu, että ruotsiksi kirjoittaminen "jumittaa", aloita ihmeessä ihan peruslauseilla!

Jos haluat valmistautua erityisesti yo-kokeen kirjoitelmatehtäviin...

... huomaa / muista seuraavaa:

Keskipitkän oppimäärän yo-kokeessa on KAKSI kirjoitelmatehtävää:

- **lyhyt** (200-350 merkkiä), joka on siis todellakin ihan lyhyt! Pituus vastaa suunnilleen postikorttia / lyhyttä sähköpostiviestiä / viestiä kaverille. Pystyt siihen kyllä!
- **laajempi** (400-600 merkkiä), jossa pääset kirjoittamaan vähän enemmän. Usein tehtävänantona on esimerkiksi vastata johonkin mielipidetekstiin.
- **Paljon vinkkejä: Fokus 7:** Resan fortsätter! Är du redo? → Vinkkejä ylioppilaskokeeseen

Yo-kirjoitelmien pisteytyksestä:

- Yo-kirjoitelmien pisteytyksessä painottuvat seuraavat kriteerit:
 - **Viestinnällisyys** (eli kuinka hyvin lukija ymmärtää sinua)
 - **Tehtävänannon noudattaminen ja aiheen käsittely**
 - **Kielellinen laajuus ja tarkkuus** (eli kuinka laajaa sanavarastoa käytät + kuinka oikeakielistä tekstisi on)
- Muista, että tärkeintä on, että lukija ymmärtää sinua! Tarvittaessa siis käytä ihan perustason kieltä. (Mitä paremmalla tasolla kielitaitosi on, sitä enemmän voit "briljeerata", mutta välttämätöntä se ei keskipitkässä oppimäärässä ole! Kirjoitelmissa EI myöskään kiinnitetä huomiota esim. sidoskeinoihin, idiomaattisuuteen ym., kuten pitkän kielen kirjoitelmissa!)
- Kriteerit ovat julkista tietoa, ja ne löytyvät osoitteesta:
- https://www.ylioppilastutkinto.fi/sites/default/files/sites/default/files/documents/kielikokoot_maaraykset_fi.pdf - ihan lopussa, viimeinen sivu/taulukko

Harjoittele seuraavilla vanhoilla yo-tehtävillä:

Lyhyt: (yo, kevät 2019)

Luokallesi on juuri tullut ruotsinkielinen vaihto-opiskelija, jolla on sama urheilu- tai kulttuuriharrastus kuin sinulla. Tehtävänäsi on neuvoa hänelle, miten hän voi jatkaa harrastustaan kotikunnassasi, esim. samassa ryhmässä kanssasi. Kirjoita hänelle lyhyt viesti.

Laajempi: (yo, syksy 2020)

Ett brev till mig själv 66 p.

Kirjoita itsellesi kirje, jonka saat avata kymmenen vuoden kuluttua. Mitä haluat sanoa? Keksi itse tai käytä oheisia aiheita inspiraationa.

- livsstil
- attityder

- människorelationer
- hobbyer

- arbete
- karriär

Tee jompikumpi tai molemmat edellisen sivun tehtävistä.

- Saat hyvää harjoitusta!
- Jos haluat, voit luonnostella ensin ajatuksiasi suttupaperille esim. ranskalaisin viivoin. Tämä on sallittua myös yo-kokeessa (suttupaperia on jaettu pöydille valmiiksi!)
- Jos haluat, voit jättää kirjoitelmasi opettajalle tarkasteltavaksi / yo-pisteytykseen. Tämä on mahdollista heti abikurssin alusta alkaen! Kannattaa hyödyntää tilaisuus!
- Muista, että myös kaikki (muu), mitä teet ruotsin eteen, voi auttaa sinua myös kirjoittamisessa!

TSEMPPIÄ KIRJOITTAMISEN HARJOITTELEMISEEN! Ja muista, että (yo-kokeessakin) kirjoitat vaikka "väkisin"! Tyhjästä ei saa pisteitä! Vielä ehdit harjoitella! **TSEMPPIÄ!**